

excepti, & diplomatibus Pontificis de ea re scriptis...

Hoc itaque principio constituto, veluti Majori argu...

Verum teitem profero, qui fidem nostram liberabit...

BULLA URBANI V. EX ARCHIVIS ACADEMIÆ TOLOSANÆ.

URbanus Episcopus, servus servorum Dei. Venerabili...

laudabili, licet universos in regnis catholicis constitutos...

Superiori elogio Urbani V. recentis Alexandri VII...

BREVE APOSTOLICUM ALEXANDRI VII AD DOCTORES LOVANIESES...

ALEXANDER PAPA VII

Dilectis filiis salutem & Apostolicam Benedictionem.

Litteras vestras die 20. Martii datas accepimus, & in...

impense revereri velitis; quorum profecto sanctissimorum...

Plurima addi possent quibus constaret, qua veneratione...

§. VIII.

Quo loco D. Thomas a Concilio habitus sit, praesertim a Florentino & Tridentino.

SI vellem undique omnia, in commendationis D. Thomae...

Certum est in Concilio Florentino, quod in eunda pacis...

Ibi sane quantum Anglici Praeceptoris doctrinam ad explicandam...

Verum plura sunt argumenta, quibus in D. Thomam observantiam...

sum est quibusdam, fuisse augustissimum, totique orbis spectatissimum...

Sed is honor D. Thomae habebatur, cuius doctrinam in Discipulis...

Neque vero ea parte morosus fuisse Concilium existimandum...

Alterum argumentum est observantiae Concilii in Divi Thomae...

Neque his fidem habere dubitaverit qui meminert, quo in pretio...

Commeadatio Doctrinae

fecite in dies affectu erga Doctrinam Angelicam potest conici...

Atque, ut alios omittamus Ordines, etiam clarissimos, Societates, & Congregationes, quarum nobis statuta ad manus non pervenerunt...

S. U. L. T. I. M. U. S.

Ex superioribus concluditur Divum Thomam ceteris Theologis, qui in Scholis audiuntur, sine ulla injuria posse anteponi.

EX his que jam fatis explicuimus, apertissime demonstrari existimo: D. Thomam ceteris Theologis, qui suas Scholas instituerunt, multis paribus superiorem esse...

(a) Titulin.

Aequum meo primus aequabo: sed si his doctibus sanctissimus Vir omnino singularis sit...

Erant forsitan haec aetate qui aegre ferant haec a me dici: qui, ut olim de his similibus Plin. in praef. histor. natur. dicebat...

Ecce bovem mactum, qui longa silentia iussus Ramper, grande Dei arcanum pleno ore haurit...

Hac sine ullius injuria velim a me dicta intelligi, cum non aequum sit conviciis sanctissimum Virum defendere: quem summa sanctitas & singularis eruditio...

(b) Virgil. 1. Eclog. (c) Cardinali. Tolletian.

Divi Thomae

fama quadantenus assignari, Perinde his accidere mihi videtur, ac terricolis caelum suspicatis, quibus quicquid sub inferis...

Hucusque Cardinalis Palavicinus: ubi quod inquit, se plura reperitur fuisse, si ceteris Scripitoribus legendis collatum tempus...

multis viris eruditus audivi, quos penitebat tandem ceteris imperatos, tardius ad D. Thomam accessisse: cui palam & saepius amplissimas gratias referebant...

Nolo te diutius (erudite Lector) morari: sapienter Palavicinus dixit, egregia scripta cum vina cum sapore pretium ferre...

(a) Divi Cassiani Praesul. in Epistol. Divi Pauli.

Aequum omni R. P. PARVUS LAURE SOCIETATIS IESU

ALIUDELOGIUM
S. THOMÆ AQUINATIS.

THOMAS Angelus erat, antequam esset Doctor Angelicus:
Angelorum Discipulus, & pene annulus fuit:
Multa ab Angelis didicit, quadam Angelos docere potuit.
Aut Theologiam ad terras deduxit e calo,
Aut scivit in via quod videtur in Patria:
Audiuit Apostolus arcana verba, sed ille tacuit:
Quæ Paulo dicere non licuit, hæc Thomas dixit:

Mysteriorum compendium est Summa Thomæ,
Collegit in ea quidquid doceri potest aut sciri:
Inclusit Hieronymos, Augustinos, Ambrosios, Gregorios:
Inclusit seipsum, major seipso & minor:
Epitomen fecit aliena sapientia, & Summam suam.
Didicit omnes qui Thomam intelligunt,
Nec totum Thomam intelligit qui omnes didicit.
Augustinus aliquando obscurus, apud Thomam est clarus,
Ubi alii dubitant, Thomas non ambigit:
Ubi omnes desistant, inde incipit:
Inde progressus, eo ascendit quo nemo præterat.
Sequitur præviam fidem, & ad eam ducit:
Sociam facit Theologiam fidei & Magistram,
Ostendit quidquid illa credit.
Neque aliud superest nisi lumen Gloria, post Summam Thomam,
De Deo loquitur quasi videret:
De Angelis sic disputat quasi Spiritus esset:
Ingenerat horrorem peccati dum ostendit:
Amabiles facit virtutes dum describit:
Incarnatum Verbum sic explicat quasi vox Verbi,
Siste aliquando, Thoma, pervenit ad summum Summa tua,
Ire ulterius non potest, nisi aliquid querat post omnia.

Bene scripsisti de me Thoma.

Probat scripturam hominis qui character est Patris:
Silete lingua, ubi Deus laudatur:
Fallere non potest qui laudatur, dum qui laudat non fallitur.
Appellent homines Thomam Angelum Theologiae,
Dicant Pontifices Summam tot miraculis constare, quot titulis:
Plus dicit una vox bene.
Christus est Verbum Patris, Thomas adverbium Filii.

Quam ergo mercedem accipies?

Quam bene scripserit, collige ex testimonio;
Quam bene vixerit, discite ex premio:
Ut scias meritum virtutis, datur optio premii:
Quid eligat nisi Deum qui novit pretium Dei?
Nec potuit eligere majus, nec debuit minus,
Malè scripserat si aliter elegisset.

Accinebat olim R. P. PETRUS LABBE Societatis Jesu.

Approbatio Academiæ Parisiensis.

Decreto Sacre Facultatis Parisiensis, superimponitur suffragium hocce commendaticium perpetuis istis Commentariis, quibus infudit labor improbo, omnibus probando, Reverendus admodum Pater JOANNES BAPTISTA GONET Biterrensis, Ordinis Fratrum Predicatorum, Provinciae Tolosanae, strictioris observantiae, atque in Academia Burdigalensi Antecessor. Quod quidem opus suum jam tum propositum sub titulo *Clypei Theologiae Theomisticae*: Jamum inchoandi sine reddidit, & per functiones assiduas, tot eruditissimis accessionibus amplificavit, ut non tam illud ipsum, quam novum opus nova fabricatione commentarum coaluisse videatur, sic Clypeus ille factus SCUTUM ingens, absque quo tamen stipendiarius factus sit opifex ejus & imperturbabilis malleator, citra quam auctorem præponderaret non tantum Clypeo septemplex nominatissimo, sed etiam quingentis scutis aureis quæ fecit Salomon, non sepositis illo uno in cuius laminas auri scelos dederat sexcentos, ita ut in unico isto instrumento militari, quasi in armamentario instructo, talem sibi accingant armaturam nostri Palastræ candidati, qualem videre est dum insequitur nubibus peditem, clypeaque totis agmina densantur campis; nisi quod ita Clypeo huic inferitur machæra, ut lepidè dictum usurpemus, *hic fuit Antichrius usus erit, cum tota Clypeum pro classe tenebunt*. At enim mirum quantum Auctor hic classicus, alioquin vite cœnobitice affecta, minutiosius operas exegit vigiliis, quando nihilquam a seripione & lucubratione sibi dedit ferias in recudendo scuto, quod juris faceret publici. Porro omnia sic sunt in hoc opere concinna, & fidelè consona, ut nihil nervosius, elaboratius, nihil argutius, solidius nihil. Hujus Clypei calatura (ad instar veterum) perhibet communia Fidei dogmata, sensa Patrum enodata, morum beneplacita regulata, nihil denique desideratur, quo scientissimi evadant sacris initiati concertationibus, atque adeo amatissimi in pia palastra comparebunt, Antesignano & prævio duce isto Clypeato, quem ubique sentiant affici quod loquitur, quem utique loquentur omnium ora commilitonum, quorum ingentes animas ætenuitati sui operis vedigales habeat: nec enim minoris pretii anchoramentum illi debetur, e cujus locutura ingenii Clypeata Theologia Angelica, feliciter quam Pallas armata e Jovis cerebro prognata, terriçulamentum erit erroribus. Et quia adoptivo jure inter filias suas connumerat Academiam Burdigalensem, Alma facultas Parisiensis, hinc est, quod prælaudatam Professorem ejusdem Academiae Gonetum, quasi conspicuum iniquitum benevolentis suæ gratia cumulatum voluit, ut qui divina scientia apicem, nullo refragante calculo, summi sui beneficio ingenii attingisse noscitur. Conscripti ego Doctor Theologus Facultatis Parisiensis, sexto Kalendas Maji, Anno Domini M.DC.LXIX. a Comitibus ejusdem Facultatis mensuris Aprilibus.

CHAPELAS,
Curatus S. Jacobi & Macabovis.

Approbatio Academiæ Burdigalensis.

Operis Theologici quod inscribitur *Clypeus Theologiae Theomisticae contra novis ejus impugnatores*: Auctore P. Fr. JOANNE BAPTISTA GONET, Ordinis Fratrum Predicatorum, Sacre Theologiae in Academia Burdigalensi Professore, & Antecessore, quique Tomos in universam Doctoris Angelici Summam, diligenter evolimus, & quæcumque in illis doctè, perspicue, & subtiliter agitantur, adamussim expendentes nihil fidei, nihil pietati, nihil probis moribus adversum, Sacris Paginis consona omnia judicavimus exponi, omnia luculenter ad majestatem argumenti, digna omnia, quæ publicæ utilitati in lucem quam primam eaderentur. Quæ unanimi studioforum omnium plausu, prælegentem audivimus, ea probamus; eodem ubique doctrinæ sibi familiaris hincres, scribens extillat, & erudiens. Quare hoc opus suum typis exarare meditatum, libentissime suffragamur, atque in certam hujus Academiæ fœtus commendationem, Chirographum nostrum appingere volumus. Datum Burdigalæ die 5. Januarii anno 1659.

FONTENEIL Cancellarius.
LOPES Ecclesiastes Burdigalensis, Doctor Regens.
Fr. ARNALD Augustinus.
Fr. ANDREAS TOUTON Ordinis Carmelitarum.

Licentia Reverendissimi Patris Generalis.

NOs Frater JOANNES BAPTISTA DE MARINIS, Sacre Theologiae Professor, Ordinisque Predicatorum humilis Magister Generalis, & Servus. Harum serie, nostrique auctoritate Officii, Tibi R. P. Fr. JOANNI BAPTISTA GONET, Sacre Theologiae Professore, Conventus nostri Burdigalensis, Provinciae Tolosanae, licentiam facimus & facultatem, publicis typis committendi opera Theologiae a te composita: modo prius a tribus in Theologia Magistris vel Professoribus Ordinis nostri, a Reverendo admodum Patre Provinciali Tolosano deputandis, fuerint approbata. Servatis insuper, juxta sacros Canones, Decreta Summorum Pontificum, constitutiones nostras, & Capitula generalia, servandis. Datum Romæ die 3. Februarii anni 1658.

Fr. JOANNES BAPTISTA DE MARINIS Magister Ordinis, Registrata folio 30.
Fr. JACOBUS BARELIER Magister & Socius.

Commissio R. A. P. Provincialis.

Notos Fratres JOHANNES ANDREAS FAYRE, Provinciae Tolosanae Praetorum Praedicatorum humilis Vicarius Generalis & servus, Tenore praesentium, nollicque auctoritate Officii, Reverendos Patres Vincentium Baronem, Joannem Baptistam Maderan, Josephum Mailhot, & Antonium Massoulie, Sacrae Theologiae Professores, nominatus & institutus Theologicorum Censores operam, quae Reverendus Pater JOHANNES BAPTISTA GONET in Burdigalensi Universitate Professor publicus, in lucem editurus est. Datum Tolosae die 13. Octobris anni 1659. in quorum fidem his Officii nostri sigillo munitis propria manu subscripsimus.

FR. JOHANNES ANDREAS FAYRE Vicarius Generalis qui supra Registrata folio 36.
FR. JACOBUS VALETTE Socius.

Approbatio R. P. Vincentii Baron Sacrae Theologiae Doctoris.

Præfixam huic libro (quem pari voluptate & attentione evolvi) Clypei titulum, doctrinam quam profectur injuriam, floque auctori inficissimum, prima operis species denunciari, videbaturque indignus luce, qui veluti propriis infirmitatibus constans, unquam sub scuto quaerere non lucem, latibulum, non theatrum. Duplex siquidem Clypei munus, veritati (quae ortu suo tenebras discutit, fugaque erroris intrapida) innotescens, dum quod tegit, obturat, arguitque latentis ignavie quod protegit. Verum solis est Clypeus iste, pura luce micans: scutum est innato jubare pellucidum, cujus lumine quod non lucet, absconditur: quod non accenditur, frigitur; sicque nativae lucis ingenitaeque dignitatis testis est splendidissimus, non inficitur latebris, aut ignavie munimentum. Mentem enim suam, radiantem hoc circumfusus Ancili, quasi sub ipso Sole Auctorem exposuit; nec ferentiori prodiere Casu potuit doctrinam Thomisticae, quam facilius nemo, nemo felicitus hereditatis contentantem splendore huculique proplavit. Rutilanti hoc circumfusus Ancili, qui latere gestabat, Adversariorum perstringit aciem, retundit specula, solvit versutias, ridet sophismata, vanosque conatus. Nullam in eo sedet Pilum: quaedam designat & velut levia tela laxo sinu eludit: quaedam discutit, & eum qui miserat, valentiore manu respuit & retorqueat. Enim vero dum explicat, quid lucidius? quid nervosius? quid solidius dum edocet? In aliis Scriptoribus fucata plerumque aut diminuta veritas, utrope servituti addita aut lascivia; hic pura & plena, lascivire nefaria aut servare, quae natura imperat gratiae subministrat, quae Angelico enata sinu, terrena ridet, docens amare caelestia. Ceterum quaecumque docet hujus operis Auctor, plus habent fiduciam quam cure, splendorem illi affundunt, styli non fucatus decipit, sed candor perpetuus; oratio non sollicita quae Rhetorem sapiat, sed fluens quae Theologum, contentibus condita Patrum sententias, quibus non verba, sed mores componat, animisque scribat non auribus, ut sanctioris disciplinae decet Myrtam, qui eodem loco haber pigmenta, quo signata: cui muliebre censetur ornamentum conionnitas, fastidit: animi index certus, cultus fermo, qui lucere docet, non vivere. Nec tamen inconstante firmitati, sua deest licet diffusimata subtilitas, effectus potens quae habitu studet latere. Quisquis ergo pro veritate gratiae depugnaturus accedit, hinc armamentario indubie manum admovet, & inexpugnabili scuto circumdabit te veritas ejus. Te vero quam nunc in lucem prodicis certior genit sui proles, caudeat inculpanda aculare, quod dicitur quam par erat celaveris speculam mentis tuae, ubi te omnia atus ventura possit inspicere, unaque genium Theologiae Thomisticae sensum. Neque enim inter caliginosa exundantis undique mendacii tempora, tardiori mora subduendus erat literarius hicce Clypeus, quem citato mandandum prole conseo, quo se, sapide veritatis, saluti quae avida posteritas, tantquam fido animi munimento circumdet; ne labente in pejus saeculo, divinarum scientia, quae summa nobis debet esse Philosophia, iners evadat Philologia, sterile oblectamento deserviat quae debuit esse remedium: docet ista Christiarum hominem, profectum suum vita estimare, non garrula, tantumque sibi sacrae sapientiae adscribendum, quantum non caput nec timet animus supernis inhiat. Datum Parisiis 1. Martii 1659.

FR. VINCENTIUS BARON Sacrae Theologiae Professor.

Approbatio R. P. Joannis Baptistae Maderan, Sacrae Theologiae Professoris, & Conventus Burdigalensis Praetoris.

Clypeum olim Philiae mirata est antiquitas, ego hunc quem in Theologiae Thomisticae defensionem editum vidi di & perlegi. Illum mirabilem fecit occulta partium colligatio, soli artificio nota; adeo ut disjuncta ab aliis una, tota subito solveretur structura, solutisque Phidias divisas partes iterum copularet. Iste non reconditam certe, sed evidentem doctrinam Thomisticae demonstrat connexionem. Tanta ingenii perspicuitate profundiora pandit Auctor Theologiae mysteria, ut pervia jam fiat studiosis omnibus, sublimis licet Thomistarum doctrina, nec minus facillime quam clara. Tanta rursus perspicuitate judicij separata subnectit dogmata, ut cum varias Theologiae partes sola arte Thomistica junctum iri ostendit, nulla vi possit juncturam solvi non dissidat. In alio Phidiae Clypeum iste superat: nimirum nedium scutum est quod hostium tela eludat facile, sed & armamentarium amplissimum, unde sagittas promat Thomista, quas in hostes conjiciat non inani icu. Cum igitur antiquo illo Phidiano & corrodente temporum lima consumpto, istum Theologiae Thomisticae Clypeum laude censam dignorem, optaverim etiam in saecula famosorem. Datum Tolosae in Conventu nostro S. Thome Aquinatis die 4. Januarii, anni 1659.

FR. JOHANNES BAPTISTA MADERAN, Ordinis Praedicatorum, Sacrae Theologiae Lector.

Approbatio R. P. Josephi Mailhot Sacrae Theologiae Professoris.

Cursum hunc Theologicum attentione magna, majori animi voluptate perulstranti mihi, seu nitor in profundissima enuditione singularis, seu locupletissima in brevitate copia passim occurrens, facile persuasit ut eum publica luce plane dignum censerem. Unum dumtaxat minus in ipso placuit. Operi suo Auctor imposuit Clypei nomen, cum illud revera fit illusterrima omnis generis armorum officina, quibus aut defendi sincera antiquae sapientiae dogmata, aut imperitiae novitatis vana commenta refelli possunt. Et tantum abest, ut ex eo quippiam Sapientiae fidei, seu Catholicae Romanae Ecclesiae oppugnet oracula: immo per illud ubique munimentum ipsius Fidei, totiusque Orthodoxae Doctrinae antemurale, id est, Thomisticae Theologiae, validissime propugnatur. Datum Burdigalae 25. Martii, anni 1659.

FR. JOSEPHUS MAILHOT, Ordinis Praedicatorum, Sacrae Theologiae Lector.

Approbatio R. P. Antonii Massoulie, Sacrae Theologiae Professoris.

Liberum cui titulus: Clypeus Theologiae Thomisticae contra novos ejus impugnatores, attente & summa voluptate perlegi, in quo nihil quod absolutissimum in re Theologica scriptionem efficere possit, desiderare poterim. Et enim non solum sagacitatem animi ubique miram, acumen ingenii non mediocre, eruditionem reconditam, & soliditatem reperi, qualem in D. Thoma nemo non admiratur, & suae Scholae reliquit: Sed praeterea, quod difficillimum esse existimantur semper, & experimento perferuntur, quae difficilia pertractant, eas dotes a natura studioque comparatas, cum summa claritate conjungit. Verissime quidam dixit, multos excogitare quidem optime, sed male sermone interpretari desituri; (a) quos merito negaveris, scriptis libris, & in commune bonum, & publicum censum datis, quidquam in lucem edere: vel quod adeo barbare sese explicent, ut dixeris in alio orbe, & sub horrido caelo natos, nullum cum eruditus hominibus, aut humanioribus literis commercium habuisse: vel quod sine methodo, sine ordine rerum, ubique incipiant, ubique desinant, quod in Seneca quidam reprehendit: vel contra in magna & confusa sarragine rerum sine delectu, quibus libros impleat, vix exitum reperias. Verum potissimum hujus Operis Theologici laudem esse censo, summam claritatem, qua non dubitaverim asserere ceteros Scholae nostrae Theologos auctorem hunc superasse. Adeo enim sese feliciter explicat, stylum adeo facilem, nec tantum, nec ulla barbarie respersum adhibet; adeo egregia methodo, eleganti ordine, res ipsas minus ordinis patientes disponit, ut nemo unquam verius sua Scripta in lucem edidisse, suam aperuisse mentem, & ut verbo Enochii utar, (b) lucem loquarum fuisse dici potuerit. Verum quod aliorum exemplo timendum fuerat, summam soliditatem, qua non sola superaret, sed intimi recessus penetrarent, nihil tanta claritas officit. Nihil enim quod ad difficillimum questionum resolutionem spectet, intactum relinquit: vulgares difficultates non vulgari doctrina explanat: novas Adversariorum tricas tanta facilitate explodit, ut ludere videatur: plures sibi, easque graves difficultates excitat, ut fortiores seipso hostem quem impugnaret habuerit neminem. Habet sane schola Thomistica illustrissimam totius litterariae rei panopliam in uno Clypeo, quo se quisque tueri, & in tanto ingeniorum, quae male pereunt, naufragio, ad veritatis portum securus delerit: ut hic miles strenuus, qui variis Clypei sui uestibus, in gravissimis solum salique periculis salutem se debere ita dixit:

Incolorem ex acie Clypeus me praesertim: idem
Naufragio appressum litora ad usque tulit. (c)

Dignissimum certe suo Clypeo Auctorem esse judico, qui in eorum numero, qui Dii fortes terrae, vel ut ex Hebraeo alii explicant, Secuta terra sunt, habeatur: nec in una dumtaxat Academia, quod a pluribus annis felicissime praesertit, sed in toto terrarum Orbe, velut alter

Romana stirpis origo,
Sydereo flammis Clypeo, caelestibus armis. (d)

Thomisticae veritatem teneatur. Ne quid vero ab eruditorum hominum criteriis, vel ab Ecclesiae censuris sibi metuendum sit, ut veritatem suo circumdat Clypeo, ita suo vicissim Clypeo veritatis circumdabit semper. Ita censo Burdigalae die 5. Januarii anno 1659.

FR. ANTONIUS MASSOULIE, Ordinis Praedicatorum, Lector Theologiae.

(a) Thilo. (b) Enochius. (c) Apud Albiatros. (d) Virgilium.

Approbatio Censoris Ordinarium.

Clypeus Theologiae Thomisticae Auctorem Adm. R. P. JOHANNES BAPTISTA GONET, post sex Gallicanas Editiones Tractatus aliquot Auctor & Corrector, nihil continet Sanctae Matris Ecclesiae aut Fidei Catholicae contrarium, adeoque in lucem prodire poterit. Actum Antverpiae 30. Maji 1697.

P. van Halmale, Canonicus & Archidiaconus
Antverpiensis, Librorum Censor.

I N D E X
T I T U L O R U M
T O M I P R I M I .

Disp. Proem. **D**E natura, & qualitatibus Theologia, pag. 1
Art. I. An Theologia sit vere & propria scientia? ibid.
§. I. Pramittenda ad resolutionem questionis. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
Art. II. Utrum Theologia que est in nobis videretur, sit proprie subalternata scientia Dei, beatorum; & a proinde remaneat in Patria? ibid.
§. I. Pramittitur quod apud omnes sunt certa. ibid.
§. II. Duplici conclusione difficultas proposita resolvitur. 3
§. III. Trias corollaria notant digna. 4
§. IV. Præcipue objectiones solvuntur. 5
Art. III. Quodam sit subiectum vel objectum nostre Theologia? 6
§. I. Quibusdam præmissis difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
§. III. Corollaria præcedentis doctrina. 7
Art. IV. An Theologia sit eminenter formaliter speculative & practica? 9
§. I. Quibusdam præmissis conclusio affirmativa statuatur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
Art. V. An Theologia sit certior aliis scientiis & habitibus naturalibus? 10
§. I. Trias præmittuntur ad resolutionem questionis necessarias. ibid.
§. II. Triplex conclusio statuatur. ibid.
§. III. Solvuntur objectiones. ibid.
Art. VI. An Theologia sit habitus, non solum exaristotele & objective, sed etiam intrinsicè & entitative supernaturalis? 13
§. I. Pramittenda ad resolutionem questionis? ibid.
§. II. Resolutio difficultatis propositæ. ibid.
§. III. Solutio objectionum. 14
Art. VII. An Theologia sit sapientia? ibid.
Art. VIII. An Theologia sit argumentativa, & ex quibus locis sua argumenta depromat? 15
Art. IX. An scriptura convenienter utatur metaphoricè, & sub una littera plures sensus contineat? 16
Art. X. Utrum præter Philosophicas Disciplinas; necessaria sit hominibus doctrina alia supernaturalis, ac diviniorum insinuat? 17
Art. XI. Utrum Theologia Scholastica sit utilis aut perniciose Ecclesie? 18
Art. XII. Præcipua Theologia notes, seu prerogative, breviter exponuntur. 19
Prima pars Clypei Theologiae Thomistica. De Deo uno, Trino, & Angelorum Creatore. 21
Tract. I. De existentia, & unitate Dei, ejusque natura & attributis. 22
Disp. I. De existentia & unitate Dei. ibid.
Art. I. An hic propositio, Deus est, sit per se nota, vel a nobis demonstrabilis? ibid.
§. I. Quadam præmittuntur ad resolutionem questionis necessarias. ibid.
§. II. Quatuor conclusionibus difficultas proposita resolvitur. 22
§. III. Solvuntur objectiones. 23
§. IV. Difficile argumentum solvitur. 23
§. V. Solvitur aliud argumentum. 24
Art. II. Expugnatur Atheismi, & existentia Dei multiplici ratione demonstratur. 24
§. I. Exponuntur due prima rationes D. Thomæ. 25
§. II. Explicatur alia ratio D. Thomæ. 26
Digressio brevis in qua existentia Dei, ex magno & parvo mundo, id est ex aristotelis mundi structura, & mirabili hominis compositione demonstratur. 29
Art. III. An Deus posse divinè invisibiliter ignorari? 28
§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententia. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 30
Art. IV. Polytheismus seu idolatriæ expugnatur, & summi nominis unitas multipliciter demonstratur. ibid.
Disp. II. De natura & quidditate Dei. 32
Art. I. Per quid natura divina, sub ratione natura & realis attributorum, formaliter constituitur? ibid.
§. I. Aperitur difficultas, & referuntur sententia. ibid.
§. II. Rejicitur distinctio virtualis inter essentiam divi-

nam, & sub conceptu essentia, & sub conceptu natura. 33
§. III. Impugnatur sententia Scoti. ibid.
§. IV. Resolvitur tertia sententia. 34
§. V. Rejicitur etiam quarta sententia, & ultima præfertur, & explicatur. ibid.
§. VI. Solvuntur objectiones. 35
§. VII. Diluuntur argumenta quarta sententia. 36
§. VIII. Solvuntur argumenta contra ultimam conclusionem. 37
Art. II. Quis formalitates ad intellectum spectantes, in Deo constituenda sint? 38
§. I. An immaterialitas in Deo sit radix intellectualitatis? ibid.
§. II. Præcipua objectiones solvuntur. 39
Art. III. An detur in Deo potentia intellectiva, virtualiter ab intellectuali distincta? 40
§. I. Propositur status difficultatis, & sententia negativæ præfertur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 41
Art. IV. An in divino intellectu solvatur formalitas speciei, & habitus? 42
§. I. Utraque difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur argumenta contra præcedentes conclusiones. 43
Artic. V. Quodam sit objectum formale & primum tam motuum, quam terminationum divini intellectus? ibid.
§. I. Referuntur sententia & prima rejicitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
§. III. Objectum formale motuum divini intellectus explicatur. ibid.
§. IV. Præcipua objectiones solvuntur. 45
§. V. Resolvitur alia difficultas, & explicatur objectum formale terminationum intellectus divini. 47
§. VI. Solvuntur objectiones. 48
Disp. III. De attributis divinis in communi. ibid.
Art. I. Quid & quomodo sit attributum divinum? ibid.
Art. II. An attributa divina, tam ab essentia Dei, quam inter se, formaliter ex natura rei distinguantur? 49
§. I. Propositur status difficultatis. ibid.
§. II. Varii rationibus hæc sententia Scoti impugnatur. 50
§. III. Præcipua Scoti argumenta solvuntur. 51
Art. III. An, & qua distinctio rationis in divinis attributis admittenda sit? 52
§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententia. ibid.
§. II. Vera sententia duplici conclusione statuatur? ibid.
§. III. Duo corollaria notant digna. 53
§. IV. Solvuntur objectiones. ibid.
Disp. IV. De attributis in particulari. 54
Art. I. De simplicitate Dei. 55
§. I. Demonstratur Deum esse omnino simplicem, & realis compositionis expertem. 55
§. II. Demonstratur Deum non posse in compositionem aliorum venire. 55
§. III. Excluditur etiam a Deo compositio rationis. 56
Art. II. De perfectione Dei. 57
§. I. Demonstratur Deum esse summe perfectum, & in eo perfectionem omnium verum contineri. 57
§. II. An creatorum perfectiones contineantur in Deo formaliter, vel tantum eminenter? 57
§. III. Demonstratur Deum simul cum creaturis, non esse quid majus, aut perfectius etiam extensivè, quam Deum solum. 58
Art. III. De bonitate Dei. 59
§. I. Unicus demonstratur Deum, triplici bonitate esse summe bonum, & talum per essentiam. ibid.
Art. IV. De infinitate Dei. 60
§. I. Demonstratur Deum esse simpliciter & in genere veris infinitum. ibid.
§. II. Ex principiis jam factatis inferuntur cum Divo Thomæ, nullam posse dari creaturam secundam essentiam, vel secundum accidentia infinitam. 61
Art. V. De immensitate Dei. 62
§. I. Præsentia & existentia Dei in omnibus rebus, multiplici ratione demonstratur. ibid.
§. II. An

Index Titulorum Tomi Primi.

§. II. An existentia Dei in rebus ex ejus operatione recte probetur? 62
§. III. Solvuntur instantia Adversariorum. 63
§. IV. An operatio Dei virtualiter transiens, sit ratio formalis per quam sit presens, & existens in rebus? 64
§. V. Corollaria præcedentis doctrina. 65
§. VI. Solvuntur objectiones Adversariorum. ibid.
§. VII. Utrum Deus sit actus, & positive presens in locis, seu spaciis imaginariis? 66
§. VIII. Diluuntur argumenta Adversariorum. 67
§. IX. Explicatur variis modis quibus Deus dicitur esse in rebus. 68
Art. VI. De immutabilitate Dei. 70
§. I. Unicus demonstratur Deum esse omnino immutabilem, & omnem creaturam mutationi obnoxiam. ibid.
Art. VII. De æternitate Dei. 71
§. I. Explicatur definitio æternitatis a Bæcio tradita. ibidem.
§. II. Utrum æternitas includat rationem durationis, & mensuram respectu Dei? ibid.
§. III. Solvuntur argumenta Adversariorum. 73
Tract. II. De visione Dei, & nominibus ejus. 73
Disp. I. De possibilitate visionis beatificæ. 74
Art. I. Utrum aliqua substantia creata, vel creabilis, possit naturaliter videre Deum? 75
§. I. Prima pars quasi resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 75
§. III. Referuntur secunda difficultas & impossibilitas substantie supernaturalis demonstratur. ibid.
§. IV. Alia rationibus eadem veritas fundatur. 76
§. V. Diluuntur argumenta Adversariorum. 77
Art. II. An intellectus creatus possit supernaturaliter elevari ad videndum Deum? 78
§. I. Conclusio affirmativa statuatur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 79
Art. III. An etiam oculus corporeus elevari possit ad videndum Deum? 80
§. I. Conclusio negativa statuatur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 81
Art. IV. Utrum possibilitas clara Dei visionis, sit demonstrabilis solo lumine naturali. ibid.
§. I. Quibusdam præmissis, negativè concluditur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
Art. V. Qualis sit appetitus hominis viatoris, ad claram Dei visionem? 82
§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententia. ibid.
§. II. Triplici conclusione difficultas proposita resolvitur. 83
§. III. Solvuntur objectiones. ibid.
§. IV. Corollaria notant dignum. 84
Disp. II. De specie ad visionem beatificam concurrente. ibidem.
Art. I. An detur, vel saltem sit possibilis in visione beatificæ, aliqua species impressa creata? 85
§. I. Præmittitur ex Philosophia. ibid.
§. II. ostenditur Deum non videri a beatis, mediante aliqua specie impressa creata. 85
§. III. impossibilitas ejusdem speciei demonstratur. 86
§. IV. Exponuntur alia rationes D. Thomæ. 86
§. V. Solvuntur objectiones. 87
Art. II. An in visione beata detur, vel possit dari verbum creaturæ? 88
§. I. Verior & probabilior sententia duplici conclusione stabilitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 89
Art. III. An essentia divina, unitur intellectibus beatorum per modum speciei impressæ, & expressæ. 91
§. I. Vera sententia stabilitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 92
Art. IV. An essentia divina, unitur intellectibus Beatorum per modum speciei intelligibilis, active concurrat ad claram Dei visionem? 93
§. I. Sententia negans proponitur, & præcipua ejus fundamenta referuntur. ibid.
§. II. Sententia affirmativa, ut verior & probabilior eligitur. ibid.
Disp. III. De lumine gloria. 94
Artic. I. Utrum lumen gloriae sit necessarium ad videndum Deum? 95
§. I. Duplici conclusione vera sententia statuatur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 95
Art. II. Quis sint muneris luminis gloriae in intellectu creaturæ? 96
Art. III. Utrum per potentiam Dei absolutam, possit intellectus creatus videre Deum sine lumine gloriae, per modum habitus, vel auxilii communicati? 96
§. I. Primus attendi modus rejicitur. ibid.
§. II. Secundus explicandi modus resellitur. ibid.
§. III. Rejicitur hæc potentia obedientialis, & illam verum ordinem gratia destruit, demonstratur. 97
§. IV. Respondetur argumentis Adversariorum. 98

Art. IV. An lumen gloriae sit habitus, omnibus aliis super naturalibus perfectior? 99
§. I. Duplici conclusione difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
Art. V. Quomodo concurrat intellectus lumine gloriae elevatus ad visionem beatificam, an ut causa principalis, vel instrumentalis? 100
§. I. Pramittitur quod apud omnes est certum. ibid.
§. II. Difficultas resolvitur. ibid.
§. III. Solvuntur objectiones. 101
Disp. IV. De actu visionis beatificæ. 102
Art. I. An visiones hominum & Angelorum specie essentiali inter se differant? ibid.
Artic. II. An inequalities intensus, que est in visionibus beatificis, a sola inequality luminis gloriae deriveret? ibidem.
§. I. Vera sententia statuatur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 103
Art. III. An Beati Deum comprehendant, vel saltem de potentia absoluta, ipsam comprehendere possint? 104
§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententia. ibid.
§. II. Statuatur prima conclusio, & Deum a beatis de facto non comprehendendi, ex Concilio & SS. Patribus demonstratur. ibid.
§. III. Stabilitur secunda conclusio, & ostenditur ratione D. Thomæ, nullum intellectum creatum posse, etiam de potentia absoluta, Dei essentiam comprehendere. 105
§. IV. Solvuntur objectiones. ibid.
§. V. Solvitur alia obiectio. 106
§. VI. Corollaria notant digna. 107
Disp. V. De objecto visionis beatificæ. 108
Artic. I. An Beati videant omnia que continentur in Deo formaliter, videlicet essentiam, attributa, & relationes? ibid.
Art. II. An possit videri Divina Essentia sine attributis, & relationibus: aut attributa, & relationes sine Essentia: vel una Persona sanctissima Trinitatis sine alia? 108
§. I. Sententia negativa præfertur, & triplici conclusione statuatur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. 109
Artic. III. Quomodo visio beata penetret libera Dei Deveritas? 111
§. I. Pramittitur quod apud omnes est certum, & difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
Artic. IV. Utrum Beati videant creaturas possibilis in sententia divina tamquam in causa, & medio prius cognito? 112
§. I. Pramittuntur que apud omnes sunt certa, & referuntur sententia. ibid.
§. II. Conclusio affirmativa statuatur. ibid.
§. III. Solvuntur objectiones. ibid.
§. IV. Corollaria notant digna. ibid.
Art. V. Utrum Beati in Verbo, vel extra Verbum, omnes creaturas possibilis cognoscere possint? 114
§. I. Prima difficultas resolvitur. ibid.
§. II. Solvuntur objectiones. ibid.
§. III. Alia difficultas expeditur. 115
§. IV. Præcipua objectiones solvuntur. 116
Art. VI. An Deus, ut est in se, videri possit, nulla visio creatura possibilis in particulari? 117
Art. VII. Quæ creaturas de facto beati videant in verbo, & unde diversitas esse videndi proveniat? 118
§. I. Prima pars quasi resolvitur. ibid.
§. II. Altera difficultas resolvitur, & declaratur, quantum sine causa, a quibus provenit diversitas videndi creaturas in verbo. 119
Disp. VI. De mensura visionis beatificæ. 120
Artic. Unicus. Quam sit mensura visionis beatificæ? ibidem.
§. I. Pramittenda ad resolutionem questionis. ibid.
§. II. Rejicitur tres prime sententia & quarta statuatur. 120
§. III. Solvuntur objectiones. 121
Disp. VII. De nominibus Dei. 122
Art. Unicus. Brevis exponuntur, & declaratur que de divinis nominibus, communiter docent Theologi. ibid.
Tract. III. De scientia Dei, & idem in mente ejus existentibus. 123
Disp. I. De scientia Dei secundum se. 124
Art. I. An sit in Deo proprie scientia, & in ordine ad qua obiecta? 124
§. I. Pramittitur quod apud omnes est certum. ibid.
§. II. Utraque difficultas triplici conclusione resolvitur. ibidem.
§. III. Solvuntur objectiones. 125
Art. II. Utrum scientia Dei sit attributum illius? 125
§. I. Conclusio affirmativa statuatur. ibid.
§. II. Solvitur difficile argumentum. ibid.
Artic. III. Varii scientia Dei divisiones exponuntur. 127

